

Dosar nr. 3rh-37/19

Prima instanță: Curtea de Apel Chișinău (A. Panov)

Instanța de recurs: Curtea Supremă de Justiție (I. Sîrcu, V. Clevadî, T. Chișca-Doneva, I. Corolevschi, I. Vîlcov)

ÎNCHEIERE

09 octombrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul

Judecătorii

Oleg Sternioală

Tamara Chișca-Doneva

Iurie Bejenaru

Victor Burduh

Nina Vascan

examinând cererea de revizuire depusă de Mihail Andronic,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Mihail Andronic și Vasile Cojocari împotriva Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova cu privire la anularea ordinului de concediere, restabilirea la locul de muncă și încasarea salariului pentru absența forțată de la serviciu,

împotriva deciziei din 07 august 2013 a Curții Supreme de Justiție, prin care a fost respins recursul declarat de Mihail Andronic și Vasile Cojocari și a fost menținută hotărârea din 13 decembrie 2012 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a ț ă:

La 03 februarie 2011 Mihail Andronic și Vasile Cojocari au depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova cu privire la anularea ordinului de concediere, restabilirea la locul de muncă și încasarea salariului pentru absența forțată de la serviciu (f.d. 3-5, vol. I).

Prin hotărârea din 14 iunie 2011 a Curții de Apel Chișinău, acțiunea depusă de Mihail Andronic și Vasile Cojocari, a fost admisă. A fost anulat parțial ordinul nr. 134 ef. din 2 decembrie 2010, emis de Ministerul Afacerilor Interne al Republicii Moldova. A fost restabilit maiorul de poliție, Mihail Andronic, în funcția de șef de post, ofițer operativ superior de sector al postului de Poliție Egoreni al CPR Soroca. A fost încasat din contul Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova în beneficiul lui Mihail Andronic salariu pentru absența forțată de la serviciu pentru perioada 01 ianuarie 2011 până la 14 iunie 2011 în sumă de 22973 de lei. A fost restabilit căpitanul de poliție, Vasile Cojocari în funcția de inspector superior al Serviciului poliției judecătorești al CPR Soroca. A fost încasat din contul Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova în beneficiul lui Vasile Cojocari salariu pentru absența forțată de la serviciu pentru perioada 01 ianuarie 2011 până la 14 iunie 2011 în sumă de 19684,50 de lei (f.d. 56).

Prin decizia din 23 noiembrie 2011 a Curții Supreme de Justiției, a fost admis recursul declarat de Ministerul Afacerilor Interne al Republicii Moldova și a fost casată

integral hotărârea din 14 iunie 2011 a Curții de Apel Chișinău, cu trimiterea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată (f.d. 76-79).

Prin hotărârea din 13 decembrie 2012 a Curții de Apel Chișinău, acțiunea depusă de Mihail Andronic și Vasile Cojocari, a fost respinsă (f.d. 179-184).

Prin decizia din 07 august 2013 a Curții Supreme de Justiție, a fost respins recursul declarat de Mihail Andronic și Vasile Cojocari și a fost menținută hotărârea din 13 decembrie 2012 a Curții de Apel Chișinău (f.d. 275-279).

Prin încheierea din 02 aprilie 2014 a Curții Supreme de Justiție, a fost declarată inadmisibilă cererea de revizuire declară de Mihail Andronic împotriva deciziei din 07 august 2013 a Curții Supreme de Justiție (f.d. 29-32, vol. II).

Prin încheierea din 11 februarie 2015 a Curții Supreme de Justiție, a fost declarată inadmisibilă cererea de revizuire declară de Mihail Andronic împotriva deciziei din 07 august 2013 a Curții Supreme de Justiție (f.d. 53-57, vol. II).

La 24 august 2019 Mihail Andronic, a depus prin intermediul oficiului poștal, cerere de revizuire împotriva deciziei din 07 august 2013 a Curții Supreme de Justiție, prin care a solicitat admiterea acesteia, casarea deciziei menționate și trimiterea cauzei la rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată (f.d. 63-66, vol. II).

În motivarea cererii de revizuire, revizuentul Mihail Andronic a indicat că i-au devenit cunoscute circumstanțe noi care nu-i puteau fi cunoscute în timpul judecării anterioare a cauzei și anume că semnătura aplicată pe contractul nr. 016471 din 01 ianuarie 2010 nu-i aparține lui, fapt stabilit prin raportul de expertiză judiciară nr. 1776-1777 din 26 noiembrie 2018.

Revizuentul a afirmat că urmare a obținerii unui rezultat categoric că semnătura aplicată din numele său pe contractul individual de muncă nu-i aparține lui, nefiind o simplă opinie a unui specialist, dar o concluzie categorică a unei comisii de experți, îi acordă posibilitatea de a înainta prezenta cerere de revizuire.

Totodată, revizuentul a menționat că în circumstanțele descrise se impune necesitatea casării deciziei din 07 august 2013 a Curții Supreme de Justiție, cu trimiterea cauzei la rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată, oferind astfel posibilitatea instanței de judecată să restabilească dreptatea.

Prin referința din 02 octombrie 2019, Ministerul Afacerilor Interne al Republicii Moldova a solicitat respingerea cererii de revizuire ca fiind inadmisibilă.

Verificând decizia supusă revizurii, în raport cu criticile formulate și în limitele temeiurilor de drept invocate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție va respinge ca fiind inadmisibilă cererea de revizuire depusă de Mihail Andronic, din motivele ce succed.

Ab initio, Colegiul punctează că în conformitate cu art. 452 alin. (1¹) Cod de procedură civilă, dacă examinarea cererii de revizuire este de competența Curții Supreme de Justiție sau a instanței de apel, ședințele se desfășoară fără înștiințarea participanților la proces. Dacă instanța care examinează cererea de revizuire consideră necesară prezența participanților la proces, aceasta dispune înștiințarea lor.

Astfel, Colegiul a decis examinarea cererii de revizuire fără înștiințarea participanților la proces, cu plasarea datei și orei ședinței pe pagina web a Curții Supreme de Justiție, or este inoportună invitarea participanților la proces, întrucât argumentele expuse în cererea de revizuire au fost formulate cu suficientă precizie pentru a permite instanței controlul actului judecătoresc contestat.

Mai mult, nici un participant nu a solicitat audierea publică a cauzei sale (a se vedea, *mutatis mutandis*, cauza Auza Vilho Eskelinen și alții vs Finlanda, hotărârea din 19 aprilie 2007, § 72–75, cauza Eriksson vs Suedia, hotărârea din 12 aprilie 2012, § 66, 72, cauza Pönkä vs Estonia, hotărârea din 08 noiembrie 2016, § 33–34).

Posibilitatea revizuirii prevăzute de Capitolul XXXIX din Codul de procedură civilă, reprezintă o procedură excepțională. Or, cererile de revizuire a hotărârilor judecătorești trebuie supuse unei analize stricte.

Astfel, art. 446 alin. (1), (2) Cod de procedură civilă, prevede că, pot fi supuse revizuirii hotărârile, ordonanțele, încheierile și deciziile irevocabile ale tuturor instanțelor judecătorești, în condițiile prezentului capitol.

Încheierile de încetare a procesului conform art. 265 lit. c) și d), precum și cele prin care se respinge acțiunea ca fiind tardivă conform art. 186¹ pot fi supuse revizuirii. Încheierile judecătorești care nu se referă la fondul cauzei, precum și deciziile emise în privința acestora nu se supun revizuirii. În aceste cazuri, încheierile de inadmisibilitate a revizuirii nu se supun niciunei căi de atac.

În conformitate cu art. 447 lit. a) Cod de procedură civilă sunt în drept să depună cerere de revizuire părțile și alți participanți la proces. Totodată, în conformitate cu art. 451 alin. (1), (2) Cod de procedură civilă, cererea de revizuire se depune în scris de persoanele menționate la art. 447, indicându-se în mod obligatoriu temeiurile consemnate la art. 449 și anexându-se probele ce le confirmă.

Cererea de revizuire se depune la instanța competentă prevăzută la art. 448 Cod de procedură civilă.

La caz, Colegiul punctează că Mihail Andronic este în drept de a depune cerere de revizuire, ceea ce a și realizat prin înregistrarea acesteia la 24 august 2019 (f.d. 63-66, vol. II), în situația în care a fost parte la procesul civil inițiat la cererea de chemare în judecată depusă de Mihail Andronic și Vasile Cojocari împotriva Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova cu privire la anularea ordinului de concediere, restabilirea la locul de muncă și încasarea salariului pentru absența forțată de la serviciu (f.d. 3-5, vol. I).

În temeiul art. 448 alin. (2) Cod de procedură civilă, cererea de revizuire împotriva unei hotărâri care, fiind supusă căilor de atac, a fost menținută, modificată sau casată, emițându-se o nouă hotărâre, se soluționează de instanța care a menținut, a modificat hotărârea sau a emis o nouă hotărâre.

În speță, cererea de revizuire a fost depusă împotriva deciziei din 07 august 2013 a Curții Supreme de Justiție, devenită irevocabilă de la pronunțare (f.d. 275-279, vol. I).

Aici, Colegiul precizează că revizuentul, prin cererea de revizuire depusă în temeiul art. 449 lit. b) Cod de procedură civilă, a solicitat admiterea cererii de revizuire, casarea deciziei din 07 august 2013 a Curții Supreme de Justiție și trimiterea cauzei la rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată (f.d. 63-66, vol. II).

În această conjunctură, Colegiul statuează că art. 449 lit. b) Cod de procedură civilă, stipulează că, revizuirea se declară în cazul în care au devenit cunoscute unele circumstanțe sau fapte esențiale ale cauzei care nu au fost și nu au putut fi cunoscute revizuentului, dacă acesta dovedește că a întreprins toate măsurile pentru a afla circumstanțele și faptele esențiale în timpul judecării anterioare a cauzei.

Concomitent, Colegiul învederează că de rând cu condițiile sus menționate referitor la persoanele care sunt în drept de a depune cerere de revizuire, actele judecătorești supuse revizuirii, instanța competentă de a examina cererea de revizuire, o condiție obligatorie constituie și termenele de depunere a cererii de revizuire și calculul acestora.

Or, în conformitate cu art. 450 lit. b) Cod de procedură civilă, cererea de revizuire se depune în termen de 3 luni din ziua în care persoana interesată a luat cunoștință de circumstanțele sau faptele esențiale ale cauzei care nu i-au fost și nu puteau să-i fie cunoscute anterior, dar nu mai târziu de 5 ani de la data rămânerii irevocabile a hotărârii, încheierii sau deciziei – în cazul prevăzut la art. 449 lit. b).

Totodată, anterior expunerii în privința admisibilității cererii de revizuire depuse de Mihail Andronic, Colegiul consideră necesar de a efectua o retrospectivă a actelor

judecătorești pronunțate la caz, precum și a circumstanțelor/faptelor esențiale care, în opinia revizuentului, justifică temeinicia cererii de revizuire.

Astfel, prin hotărârea din 14 iunie 2011 a Curții de Apel Chișinău, acțiunea depusă de Mihail Andronic și Vasile Cojocari, a fost admisă. A fost anulat parțial ordinul nr. 134 ef. Din 2 decembrie 2010, emis de Ministerul Afacerilor Interne al Republicii Moldova. A fost restabilit maiorul de poliție, Mihail Andronic, în funcția de șef de post, ofițer operativ superior de sector al postului de Poliție Egoreni al CPR Soroca. A fost încasat din contul Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova în beneficiul lui Mihail Andronic salariu pentru absența forțată de la serviciu pentru perioada 01 ianuarie 2011 până la 14 iunie 2011 în sumă de 22973 de lei. A fost restabilit căpitanul de poliție, Vasile Cojocari în funcția de inspector superior al Serviciului poliției judecătorești al CPR Soroca. A fost încasat din contul Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova în beneficiul lui Vasile Cojocari salariu pentru absența forțată de la serviciu pentru perioada 01 ianuarie 2011 până la 14 iunie 2011 în sumă de 19684,50 de lei (f.d. 56).

Prin decizia din 23 noiembrie 2011 a Curții Supreme de Justiție, a fost admis recursul declarat de Ministerul Afacerilor Interne al Republicii Moldova și a fost casată integral hotărârea din 14 iunie 2011 a Curții de Apel Chișinău, cu trimiterea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată (f.d. 76-79).

Prin hotărârea din 13 decembrie 2012 a Curții de Apel Chișinău, acțiunea depusă de Mihail Andronic și Vasile Cojocari, a fost respinsă (f.d. 179-184).

Prin decizia din 07 august 2013 a Curții Supreme de Justiție, a fost respins recursul declarat de Mihail Andronic și Vasile Cojocari și a fost menținută hotărârea din 13 decembrie 2012 a Curții de Apel Chișinău (f.d. 275-279).

Prin încheierea din 02 aprilie 2014 a Curții Supreme de Justiție, a fost declarată inadmisibilă cererea de revizuire declară de Mihail Andronic împotriva deciziei din 07 august 2013 a Curții Supreme de Justiție (f.d. 29-32, vol. II).

Prin încheierea din 11 februarie 2015 a Curții Supreme de Justiție, a fost declarată inadmisibilă cererea de revizuire declară de Mihail Andronic împotriva deciziei din 07 august 2013 a Curții Supreme de Justiție (f.d. 53-57, vol. II).

La 24 august 2019 Mihail Andronic, a depus prin intermediul oficiului poștal, cerere de revizuire împotriva deciziei din 07 august 2013 a Curții Supreme de Justiție, prin care a solicitat admiterea acesteia, casarea deciziei menționate și trimiterea cauzei la rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată (f.d. 63-66, vol. II).

Colegiul relevă că prin prezenta cerere de revizuire depusă în temeiul art. 449 lit. b) Cod de procedură civilă, revizuentul a indicat cu titlu de fapte esențiale că, prin raportul de expertiză nr. 1776-1777 din 26 noiembrie 2018, a fost constatat că semnătura de la rubrica „Colaboratorului” din contractul individual de muncă nr. 016471 din 01 ianuarie 2010, încheiat între Ministerul Afacerilor Interne al Republicii Moldova, în persoana V. Catan, în calitate de „Angajator” și Mihail Andronic în calitate de „Colaborator”, nu a fost executată de numitul Mihail Andronic, modelele de semnături ale căruia au fost prezentate pentru comparație, dar a fost executată de o altă persoană din procedeul de imitație liberă directă a unei/unor semnături autentice.

Însă, art. 450 lit. b) Cod de procedură civilă, statuează că cererea de revizuire se depune în termen de 3 luni din ziua în care persoana interesată a luat cunoștință de circumstanțele sau faptele esențiale ale cauzei care nu i-au fost și nu puteau să-i fie cunoscute anterior, dar nu mai târziu de 5 ani de la data rămânerii irevocabile a hotărârii, încheierii sau deciziei – în cazul prevăzut la art. 449 lit. b).

Or, termenul de depunere a cererii de revizuire reprezintă intervalul de timp în interiorul căruia poate fi exercitată calea de atac a revizuirii. În această ordine de idei, pornind de la faptul că decizia Curții Supreme de Justiție, a cărei revizuire se solicită, a fost

pronunțată la 07 august 2013, iar Mihail Andronic a depus cererea de revizuire abia la 24 august 2019, Colegiul menționează că este certă omiterea de către Mihail Andronic a termenului prevăzut de art. 450 lit. b) Cod de procedură civilă.

Simultan, chiar și în situația în care cererea de revizuire corespunde cerințelor legale ca formă și este bazată pe unul din temeiurile prevăzute de lege, pentru ca ea să fie admisă și în consecință prin actul de dispoziție a instanței să fie desființată o hotărâre irevocabilă, ea urmează a fi depusă în termen.

Or, în prealabil, se impune obligația instanței de revizuire de a verifica termenele de depunere a cererii de revizuire în acord cu art. 450 Cod de procedură civilă (a se vedea „Oferta Plus” S.R.L. c. Moldovei, ibidem, § 109, Eugenia și Doina Duca c. Moldovei, 3 martie 2009, § 41, Lipcan c. Moldovei, ibidem, §17).

De altfel, această cerință este stabilită de către legiuitor și corespunde exigențelor Convenției pentru Apărarea Drepturilor Omului, care proclamă ca fiind un principiu asigurarea securității raporturilor juridice (a se vedea Brumărescu c. României, [GC] nr. 28342/95, § 61, ECHR 1999-VII; Roșca c. Moldovei, nr. 6267/02, § 24, 22 martie 2005).

Sub acest aspect, Colegiul notează că, în jurisprudența sa consecventă, Curtea Europeană a constatat în mod frecvent încălcări ale articolului 6 § 1 din Convenție, în special în cauzele care ridicau probleme cu privire la încălcarea principiului indicat supra (a se vedea Popov c. Moldovei (nr.2), 6 decembrie 2005, § 52-58; Melnic c. Moldovei, 14 noiembrie 2006, § 38-44; Istrate c. Moldovei, 13 iunie 2006, § 46-61, Lipcan c. Moldovei, 17 decembrie 2013, § 17-21).

La caz, Colegiul reiterează că decizia Curții Supreme de Justiție a cărei revizuire se cere, a devenit irevocabilă la 07 august 2013, adică de la pronunțare, însă cererea de revizuire a fost depusă către Mihail Andronic la 24 august 2019, adică mai târziu de 5 ani de la data rămânerii irevocabile a deciziei.

În circumstanțele date, Colegiul conchide că revizuentul Mihail Andronic a depășit termenul legal de declarare a revizuirii de 5 ani, care a început să curgă de la data rămânerii irevocabile a deciziei din 07 august 2013 a Curții Supreme de Justiție și a expirat la 08 august 2018. Or, legiuitorul a stabilit termene stricte în art. 450 Cod de procedură civilă la exercitarea căii de atac revizuirea și în speță acest termen de 5 ani prevăzut de art. 450 lit. b) Cod de procedură civilă, este un termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Chiar dacă legiuitorul indică la dreptul revizuentul de a depune cerere de revizuire în termen de 3 luni din ziua în care persoana interesată a luat cunoștință de circumstanțele sau faptele esențiale ale cauzei care nu i-au fost și nu puteau să-i fie cunoscute anterior, adițional legislatorul punctează cert „dar nu mai târziu de 5 ani de la data rămânerii irevocabile a [...] deciziei”.

De asemenea, Colegiul învederează că, posibilitatea reinițierii procesului de judecată urmează să fie examinată în lumina Preambulului Convenției, care declară preeminența dreptului o parte a moștenirii comune a Statelor Contractante. Unul din aspectele fundamentale ale preeminenței dreptului este principiul securității raporturilor juridice, care cere, printre altele, ca atunci când instanțele judecătorești dau o apreciere finală unei chestiuni, constatarea lor să nu mai poată fi pusă în discuție (cauzele CtEDO, Brumărescu c. României, Roșca c. Moldovei, citate sus).

Securitatea raporturilor juridice presupune respectarea principiului *res judicata*, adică principiul caracterului irevocabil al hotărârilor judecătorești. Acest principiu cere ca nici o parte să nu aibă dreptul să solicite revizuirea unei hotărâri irevocabile și obligatorii, doar cu scopul de a obține o reexaminare și o nouă determinare a cauzei. Revizuirea nu trebuie considerată un apel camuflat, iar simpla existență a două opinii diferite cu privire la aceeași chestiune nu este un temei de reexaminare. O derogare de la acest principiu este justificată

doar atunci când este necesară, datorită unor circumstanțe esențiale și convingătoare (Roșca c. Moldovei, § 25, Popov nr. 2 c. Moldovei, citate anterior).

În conformitate cu art. 453 alin. (1) lit. a) Cod de procedură civilă, după ce examinează cererea de revizuire, instanța emite unul din următoarele acte de dispoziție: încheiere de respingere a cererii de revizuire ca fiind inadmisibilă.

Din considerentele expuse supra, având în vedere că revizuentul Mihail Andronic a depășit termenul prevăzut de lege pentru depunerea cererii de revizuire, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție, va respinge ca fiind inadmisibilă cererea de revizuire depusă de Mihail Andronic împotriva deciziei din 07 august 2013 a Curții Supreme de Justiție.

În conformitate cu art. 270, 446, 452, 453 alin. (1) lit. a) Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se respinge ca fiind inadmisibilă cererea de revizuire depusă de Mihail Andronic împotriva deciziei din 07 august 2013 a Curții Supreme de Justiție, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Mihail Andronic și Vasile Cojocari împotriva Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova cu privire la anularea ordinului de concediere, restabilirea la locul de muncă și încasarea salariului pentru absența forțată de la serviciu.

Încheierea nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Oleg Sternioală

Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva

Iurie Bejenaru

Victor Burduh

Nina Vascan